

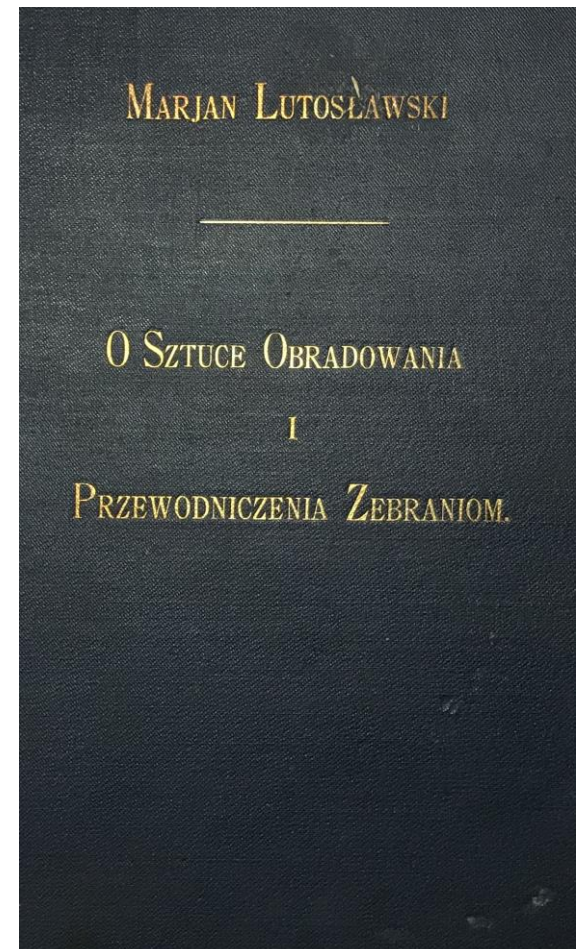
Przewodniczący walnego zgromadzenia – między prawem a praktyką

Warszawa, dnia 28 września 2020 r.

Początek ...

1. Wstęp przewodniczącego walnego zgromadzenia
2. Cechy przewodniczącego walnego zgromadzenia
 - Szybkość orientacji
 - Bezwzględny spokój
 - Powaga
 - Jasność myśli i zdolność zwięzłego ich wyrażania
 - Stanowczość
 - Znajomość zasad przewodzenia i obowiązujących przepisów
 - Znajomość przedmiotu obrad
 - Umiejętność odróżnienia istoty rzeczy od nieistotnych szczegółów

Przewodniczący WZA w kodeksie

- ✓ (...) spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu wybiera się przewodniczącego (art. 409 § 1 ksh)
- ✓ Przewodniczący walnego zgromadzenia nie ma prawa, bez zgody walnego zgromadzenia usuwać lub zmieniać kolejności spraw zamieszczonych w porządku obrad (art. 409 § 2 ksh)
- ✓ Lista obecności (...) podpisana przez przewodniczącego walnego zgromadzenia, powinna być sporządzona niezwłocznie po wyborze przewodniczącego i wyłożona podczas obrad tego zgromadzenia (art. 410 § 1 ksh)

W kodeksie spółek handlowych to naprawdę całość regulacji poświęcona przewodniczącemu walnego zgromadzenia – czy czujemy się z tymi regulacjami komfortowo?

Przewodniczący WZA w praktyce – w poszukiwaniu uzupełnienia do kodeksu

- ✓ Prawo o notariacie (art. 104 § 2) – o podpisywaniu protokołu z walnego zgromadzenia
- ✓ Regulamin walnego zgromadzenia
- ✓ Zwyczaje
- ✓ Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016

Dobre Praktyki Spółek
Notowanych na GPW 2016

„Regulamin walnego zgromadzenia, a także **sposób prowadzenia obrad** oraz podejmowania uchwał nie mogą utrudniać uczestnictwa akcjonariuszy w walnym zgromadzeniu i wykonywania przysługujących im praw. Zmiany w regulaminie walnego zgromadzenia powinny obowiązywać najwcześniej od następnego walnego zgromadzenia” (Zasada IV.Z.5)

Krytyka ksh w obecnej postaci

- ✓ Instytucja walnego zgromadzenia potrzebuje nowego prawa spółek handlowych
- ✓ Regulacje poświęcone przewodniczącemu walnego zgromadzenia zajmują jeden slajd, regulacje dotyczące głosowania korespondencyjnego, którego nikt nie używa nie zmieszczą się na trzech slajdach
- ✓ Od wejścia w życie ksh dokonano ok. 60 nowelizacji przepisów, a do tzw. „zdalnego walnego zgromadzenia” próbowano zachęcić dwoma nowelizacjami – w obecnym systemie funkcjonowania walnego zgromadzenia one nie zadziałają

To tylko wstęp i sygnalizacja podsumowania.

Cele przewodniczącego walnego zgromadzenia – najważniejszej postaci na zgromadzeniu?

- ✓ Prawnik jako przewodniczący walnego zgromadzenia dążący do sprawnego i koncyliacyjnego przebiegu walnego zgromadzenia, zapewniający respektowanie interesów uczestników walnego zgromadzenia i zapewniający poszanowanie prawa, a w konsekwencji ważność podejmowanych uchwał

Co to znaczy w następujących sytuacjach:

- ✓ Walne zgromadzenie jako miejsce ścierania się poglądów i wypracowania decyzji?
- ✓ Walne zgromadzenie jako miejsce zasięgnięcia informacji o spółce?

Przewodniczący na walnym zgromadzeniu spółki publicznej i spółki prywatnej

- ✓ Czy mamy do czynienia z jednym typem spółki akcyjnej?
- ✓ Cele akcjonariuszy spółki publicznej a cele akcjonariuszy spółki prywatnej – czy na pewno zapisujący się dziś na akcje Allegro S.A. zainteresowani są udziałem w walnym zgromadzeniu spółki
- ✓ Przewodniczący walnego zgromadzenia – czy zawsze ma te same zadania?

Wymóg niezależności przewodniczącego walnego zgromadzenia

- ✓ Czy przewodniczący walnego zgromadzenia musi być niezależny?
- ✓ Co oznaczałyby niezależność przewodniczącego walnego zgromadzenia / niezależność od kogo

Dalsze praktyczne przypadki wzięte są z praktyki spółek publicznych, co oczywiście nie wyklucza ich stosowania również w przypadku spółek prywatnych

Każdy z tych przypadków może wydawać się banalny „za biurka”, gdy możemy go spokojnie w przeciągu 24 h analizować w zaciszu gabinetu korzystając z Lex-a i innych źródeł – proszę jednak w przypadku niektórych z nich spróbować podjąć decyzję w 10 sekund i wziąć za nią odpowiedzialność

Przypadki – wyznaczenie przewodniczącego

- ✓ Sformułowany został postulat, aby w nowych Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW proponowanego przez zarząd spółki przewodniczącego walnego zgromadzenia podawać do wiadomości na 48 godzin przed walnym zgromadzeniem
- ✓ Czy przewodniczący walnego zgromadzenia musi być wybrany przez walne zgromadzenie?

ze statutu spółki publicznej:

„Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia wybiera Prezes Zarządu, a w razie jego nieobecności bądź w przypadku zwołania Walnego Zgromadzenia przez Radę Nadzorczą lub akcjonariuszy przewodniczącego wybiera Walne Zgromadzenie.”

Przypadki – lista akcjonariuszy

- ✓ Lista uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu
 - twórca listy
 - zasady tworzenia listy/osoby uprawnione do udziału w walnym zgromadzeniu
 - zamknięcie listy uprawnionych do udziału
 - wyłożenie listy
- ✓ Lista obecności na walnym zgromadzeniu
 - sporządzenie listy obecności
 - czy lista obecności może się różnić od listy uprawnionych
 - czy lista obecności może zaginąć w trakcie walnego zgromadzenia

Z orzecnictwa:

„Bez znaczenia w ocenie Sądu był fakt, że ww. nie zarejestrował swego udziału w walnym zgromadzeniu jako akcjonariusz. W art. 4061 k.s.h. mowa jest o tym, że prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia. Ponieważ (...) był akcjonariuszem spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia z dnia 13 września 2017 r., to przysługiwało mu prawo uczestniczenia w tym zgromadzeniu niezależnie od tego, czy zarejestrował on swój udział. Rejestracja na walne zgromadzenie odbywa się za pośrednictwem biura maklerskiego, gdzie akcjonariusz ma zdeponowane akcje na rachunku maklerskim. Rejestracja ta ma znaczenie jedynie formalne, a prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu jest podstawowym prawem akcjonariusza, które wynika z samego faktu bycia akcjonariuszem w spółce, a nie z faktu rejestracji.” (VII AGa 727/19)

„Wyłożenie listy akcjonariuszy ma na celu umożliwienie akcjonariuszom poznania składu osobowego przyszłego walnego zgromadzenia, ilości posiadanych akcji i głosów, w wypadkach przeto zwykłego spóźnienia wyłożenia listy, które nie wywołało uniemożliwienia zaznajomienia się z nią, uchwały ogólnego zebrania są ważne” (II. 3. 597/27)

Przypadki – stwierdzenia ważności walnego zgromadzenia

- ✓ Uprawniony do stwierdzenia prawidłowości walnego zgromadzenia – notariusz, otwierający walne zgromadzenie, przewodniczący walnego, czy może walne w formie uchwały
- ✓ Uchybienie terminowi na zwołanie walnego zgromadzenia
- ✓ Braki w ogłoszeniu o zwołaniu walnego zgromadzenia
- ✓ Brak ogłoszenia na stronie internetowej spółki
- ✓ Brak kworum na walnym zgromadzeniu

Przypadki – przewaga liczebna

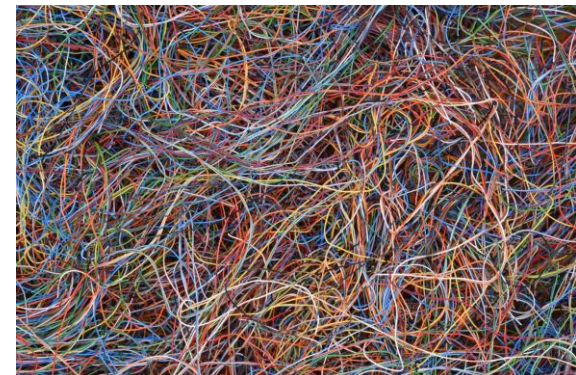
- ✓ Na walnym zgromadzeniu może pojawić się nieskończenie duża liczba pełnomocników akcjonariusza – nadużycie prawa?

„Nie można ograniczać prawa ustanawiania pełnomocnika na walnym zgromadzeniu i liczby pełnomocników” (art. 412 § 2 ksh)

- ✓ Czy sposób wykonywania pełnomocnictwa przez wielu pełnomocników na walnym zgromadzeniu może upoważniać przewodniczącego do wykluczenia jednego z nich/większej liczby z udziału w walnym?

Przypadki – porządek obrad

- ✓ Czy walne zgromadzenie może obradować bez porządku obrad?
 - wniosek o odrzucenie porządku obrad
 - niezatwierdzenie porządku obrad
- ✓ Co może zrobić przewodniczący walnego zgromadzenia, aby uniknąć katastrofy?
- ✓ Porządek obrad zawierający punkty niezgodne z prawem, niemożliwe do realizacji:
 - składanie „zeznań” przez członków zarządu
 - rewident ds. szczególnych w sprawach spoza spółki, np. w spółce zależnej

Przypadki – modyfikacja porządku obrad i odwołanie walnego zgromadzenia

- ✓ Przypadki odwołania walnego zgromadzenia przed jego rozpoczęciem

„Spółka dokłada starań, aby odwołanie walnego zgromadzenia, zmiana terminu lub zarządzenie przerwy w obradach nie uniemożliwiały lub nie ograniczały akcjonariuszom wykonywania prawa do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu.” (DPSN, IV.Z.6)

- ✓ Czy przewodniczący walnego zgromadzenia jest gwarantem jego trwałości – niepoddanie uchwały pod głosowanie?
- ✓ Czy zarządzenie przez przewodniczącego głosowania uzupełniającego w sprawie objętej zamkniętym punktem, to zakazana przez art. 409 § 2 ksh zmiana kolejności spraw zamieszczonych w porządku obrad?

Przypadki – protokół

- ✓ „Panie przewodniczący, żądam zaprotokołowania następującego oświadczenia ...” – czy protokół to stenogram i co zrobić, aby walne zgromadzenie zakończyło się przed północą; co jest „produktem” walnego zgromadzenia: „uchwała”, czy protokół?

Uwaga: treść protokołu zasadniczo reguluje art. 421 ksh, ale w przypadku banków nie można zapomnieć o dodatkowej regulacji art. 22c Prawa bankowego.

- ✓ Protokołowanie sprzeciwów (wyimki)/protokołowanie uzasadnienia:
 - Sprzeciw w związku z odbywaniem walnego zgromadzenia („nieprawidłowo zwołane”)
 - „zdanie odrębne” do niepodjętej uchwały
 - Sprzeciw do niepoddania uchwały pod głosowanie
 - Sprzeciw do braku protokołowania pytań i odpowiedzi
 - Sprzeciwy zgłaszane „w trybie art. 429 § 1 ksh”
- ✓ Kto podpisuje protokół, gdy było kilku przewodniczących?

Przypadki – głosowania w sprawach personalnych

- ✓ Nadmiar kandydatów do określonej funkcji to tradycyjnie niekończąca się oś sporów na walnym zgromadzeniu:
 - Głosowanie alfabetyczne, czy według kolejności zgłoszeń
 - Głosowanie wszystkich kandydatów, czy tylko do skutecznego obsadzenia stanowiska (wybór a uchwała)

„Wybór poszczególnych Członków do Rady Nadzorczej

1. Wyboru Członka Rady Nadzorczej dokonuje się w następujący sposób:

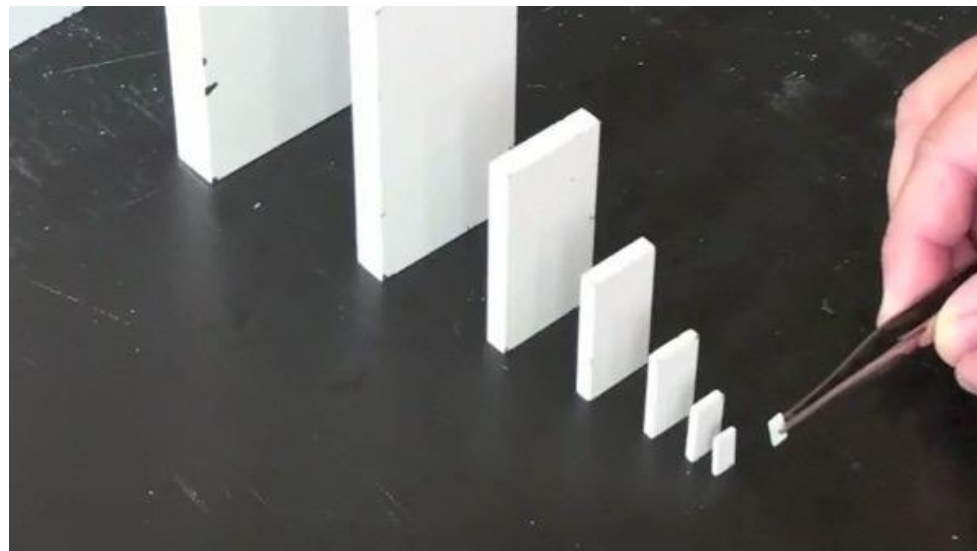
- a) kandydatów do Rady Nadzorczej zgłaszają uprawnieni do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu i obecni na walnym zgromadzeniu akcjonariusze,
- b) jeżeli kadencje mają różny czas trwania w pierwszej kolejności Przewodniczący zarządza procedurę wyboru nad obsadzeniem wakatów w Radzie Nadzorczej o najdłuższej kadencji,
- c) następnie Przewodniczący zarządza zgłaszanie przez uczestników walnego zgromadzenia kandydatur do rady nadzorczej,
- d) Przewodniczący zarządza sporządzenie listy, w której nazwiska będą umieszczone w kolejności alfabetycznej,
- e) Przewodniczący, po zbadaniu, przedstawia uczestnikom Walnego Zgromadzenia informację dotyczącą zgodności czynności zgłoszenia i treści zgłoszenia z postanowieniami statutu i przepisami prawa,
- f) w przypadku gdy liczba kandydatów jest większa od ilości wakatów Przewodniczący zarządza **najpierw wybór, a następnie głosowanie nad uchwałą w sprawie powołania (podkreślenie LK)** wcześniej wybranych kandydatów do rady,
- g) do Rady będą wybrani ci spośród kandydatów, którzy w kolejności otrzymają największą liczbę ważnie oddanych głosów za ich powołaniem na wakujące miejsca,
- h) w przypadku równości głosów dotyczących jednego wakatów przeprowadzane są dodatkowe głosowania, aż do uzyskania sytuacji, w wyniku której zostanie wyłoniony brakujący członek składu osobowego Rady Nadzorczej,
- i) po dokonaniu wyborów Przewodniczący zarządza głosowanie nad podjęciem uchwał w sprawie powołania każdego z wybranych wcześniej kandydatów do Rady,
- j) w przypadku nie powołania wybranego kandydata Przewodniczący zarządza ponowny wybór kandydata na Członka Rady Nadzorczej zgodnie z procedurą opisaną w punktach od a) do i).”

Przypadki – głosowanie zmian w podjętych uchwałach

- ✓ Dopuszczalność zmiany uchwały na kolejnym walnym zgromadzeniu
- ✓ Czy zmiana uchwały może mieć jedynie na celu „przywrócenie” prawa i terminu do zaskarżenia uchwały?
- ✓ Jaką większością należy podejmować uchwałę o zmianie uchwały:
 - Typowy przypadek „podwójnych” uchwał podejmowanych w ramach programów menedżerskich, czyli uchwały o ustaleniu programu motywacyjnego (większość bezwzględna) i uchwały o emisji akcji w ramach kapitału warunkowego z wyłączeniem prawa poboru (większość kwalifikowana)
 - Czy kolejność głosowań nad zmianami ma znaczenie?

Przypadki – kolejność głosowań

- ✓ Czy przewodniczącego walnego zgromadzenia obowiązuje ekonomika głosowań, czy literalne trzymanie się zapisów regulaminu walnego zgromadzenia?
- ✓ Co to znaczy „propozycje najdalej idące”?
- ✓ Kto i kiedy może zgłaszać autopoprawki do uchwał i jak należy poddawać je pod głosowanie

Przypadki – reasumpcja głosowań

- ✓ Przypadek ogłoszenia wyników głosowania i przypadek wstrzymania głosowania bez podawania wyników (czy przewodniczący może „unieważnić” głosowanie?)
- ✓ Wielokrotne głosowanie w ramach danego punktu porządku obrad:
 - z powodów zarzutów o charakterze technicznym
 - z powodu zarzutów o charakterze formalnym – np. głosowanie bez uwzględnienia treści art. 413 ksh
 - z powodów merytorycznych – zmiana poglądów
- ✓ Wielokrotne głosowanie po zamknięciu danego punktu porządku obrad

Przypadki – pytania w trakcie walnego zgromadzenia

- ✓ Dopuszczalność pytań na walnym zgromadzeniu – zakres podmiotowy (pytający i adresaci)
- ✓ Dopuszczalność pytań na walnym zgromadzeniu – zakres przedmiotowy
 - uchylanie pytań przez przewodniczącego walnego zgromadzenia
 - ograniczanie liczby dyskutantów
 - ograniczanie czasu dyskusji

Przypadki – pokrycie kosztów walnego zgromadzenia

„Zgromadzenie (...) podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia zgromadzenia ma ponieść spółka” (art. 400 § 4 ksh)

- ✓ Czy akcjonariusz żądający zwołania walnego zgromadzenia musi pamiętać o umieszczeniu stosownego punktu w żądaniu zwołania walnego zgromadzenia?
- ✓ Czy zarząd może „dopisać” taki punkt do porządku obrad?
- ✓ Czy przewodniczący walnego zgromadzenia mimo braku punktu może poddać pod głosowanie uchwałę w przedmiotowej materii – sprawa porządkowa?
- ✓ Jak wyegzekwować pokrycie kosztów w przypadku braku uchwały?

Przypadki – wybór rady nadzorczej w drodze głosowania grupami

- ✓ Czy możliwy jest wybór rady nadzorczej grupami, gdy porządek obrad przewiduje wybór rady nadzorczej, a na walnym zgromadzeniu jeden z akcjonariuszy oświadczy, że dysponuje 20% kapitału i żąda przeprowadzenia wyboru w tym trybie?
- ✓ Klasyczna procedura wyboru grupowego – kto i jak sporządza listę uczestników grupy?
- ✓ Czy możliwy jest wybór własnego przewodniczącego przez grupę?
- ✓ Protokół z wyboru członka rady nadzorczej przez grupę akcjonariuszy
- ✓ Kiedy i w jaki sposób grupa może oświadczyć o oddelegowaniu wybranego członka rady do indywidualnego nadzoru?
- ✓ Czy taki wybór można przeprowadzić na zdalnym walnym zgromadzeniu?

Przypadki przewodniczącego na zdalnym walnym

- ✓ Spółka nie uchwaliła regulaminu zdalnego walnego zgromadzenia, ale samo zdalne walne odbywa się – stwierdzenie ważności obrad
- ✓ Zerwanie łączności i sygnalizowanie tego problemu przez akcjonariusza – jak długo przewodniczący powinien czekać
- ✓ Gdzie powinien przebywać przewodniczący na zdalnym walnym zgromadzeniu?
- ✓ Komisja do sprawdzenia listy obecności (art. 410 § 2 ksh) – czy w ogóle możliwe jest jej powołanie
- ✓ Głosowanie grupami – sporządzenie listy grupy
- ✓ Przypadek skomplikowanych modyfikacji uchwał – czy należy dostarczyć projekty na piśmie?
- ✓ Czy w przypadku uchwalenia przerwy w obradach (art. 408 § 2 ksh) kolejna część walnego zgromadzenia może odbywać się w innej formie niż pierwsza część obrad?

Na kursie do nowego kodeksu spółek handlowych

- ✓ Kodeks spółek handlowych powinien wprowadzić w miejsce dotychczasowych dwóch typów spółek kapitałowych (sp. z o.o. i S.A.) dwa nowe typy: spółkę publiczną i spółkę prywatną
- ✓ Akcjonariusze w spółce prywatnej powinni zdecydować w statucie w jakim trybie podejmowane będą przez akcjonariuszy/wspólników uchwały; akcjonariusze w spółce publicznej uchwały podejmują tylko zdalnie, wyłącznie głosując, bez potrzeby obradowania
- ✓ Akcjonariusze spółki publicznej raz w roku spotykają się na transmitowany z możliwością dwustronnej komunikacji walnym zgromadzeniu, którego przedmiotem jest podsumowanie minionego roku sprawozdawczego i przedstawienie perspektyw spółki – rolą przewodniczącego jest „organizowanie” dyskusji, gdyż nie są na takim walnym podejmowane żadne uchwały

Sesja pytań

Leszek Koziorowski

Radca prawny,
komplementariusz

Gessel, Koziorowski sp.k.

ul. Sienna 39
00-121 Warszawa

tel. +48 600 27 00 07
e-mail: l.koziorowski@gessel.pl
www.gessel.pl